

42ste vergadering

Dinsdag 16 januari 1996

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Deetman

Tegenwoordig zijn 135 leden, te weten:

Adelmond, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Assen, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Van den Bos, Van Boxtel, Bremmer, M.M. van der Burg, V.A.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Deetman, Van Dijke, Dijkma, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Van Erp, Esselink, Essers, Fermina, Gabor, Van Gelder, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Heerma, Van der Heijden, Hendriks, Hessing, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Hoogervorst, Ten Hoopen, De Hoop Scheffer, Houda, Huys, Janmaat, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Klein Molekamp, Koekkoek, De Koning, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leerkes, Leers, Liemburg, Lilipaly, Van der Linden, Marijnissen, Mateman, Middel, Van Nieuwenhoven, Nijpels-Hezemans, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Passtoors, Van der Ploeg, Poppe, Rabbae, Rehwinkel, Reitsma, Van Rey, Van 't Riet, Rijpstra, Rouvoet, Schimmel, Schutte, Schuurman, Sipkes, Smits, Soutendijk-van Appeldoorn, Stellingwerf, Sterk, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Van Traa, Valk, Ter Veer, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Versnel-Schmitz, Vliegthart, Van der Vlies, Van Vliet, H. Vos, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Van der Vries, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga, Wolffensperger, Wolters, Woltjer, Ybema, Zijlstra, Zonneveld en Van Zuijlen,

Vries, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga, Wolffensperger, Wolters, Woltjer, Ybema, Zijlstra, Zonneveld en Van Zuijlen,

en mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie, de heer Zalm, minister van Financiën, mevrouw De Boer, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, en mevrouw Jorritsma-Lebbink, minister van Verkeer en Waterstaat.

□

De **voorzitter**: Collega's! Ik wens u allen een goed en voorspoedig 1996 toe.

Ik maak graag van de gelegenheid gebruik om onze collega Henk Vos speciaal welkom te heten. Henk, wij zijn blij dat je er bent!

(Applaus)

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Bukman, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Boogaard en Van Oven, wegens verblijf buitenslands, de gehele week;

Dijkman en Verspaget, wegens ziekte;

Van Rooy, wegens verblijf buitenslands, ook morgen;

Roethof, wegens droeve familieomstandigheden, de gehele week.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen

stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, te behandelen woensdag 17 januari bij het begin van de vergadering:
- de brief van het Presidium inzake het ontslag van een plaatsvervangend griffier (24574).

Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van wetgevings- c.q. nota-overleg met stenografisch verslag op:

maandag 5 februari:
- van 11.15 uur tot 18.30 uur van de vaste commissie voor Economische Zaken over het wetsvoorstel Instellingsregeling voor het Centraal bureau en de Centrale commissie voor de statistiek (23576);

maandag 12 februari:
- van 11.15 uur tot 18.30 uur van de vaste commissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over jeugdwelzijn/jeugdzorg;

maandag 1 april:
- van 11.15 uur tot 23.00 uur van de vaste commissies voor Economische Zaken en voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over de Derde energienota (24525).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.



Mevrouw Sipkes (GroenLinks)

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat de Tijdelijke commissie onderzoek Stichting Woningbeheer Limburg tot haar ondervoorzitter heeft gekozen het lid Versnel-Schmitz.

Ik deel aan de Kamer mede, dat de Tijdelijke commissie Klimaatverandering tot haar voorzitter en ondervoorzitter heeft gekozen de leden Van Middelkoop en Crone.

Het woord is aan mevrouw Sipkes.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Vorige week donderdag meldde de Volkskrant ons dat rond de hele affaire-Van Randwijck toch weer andere argumenten een rol gespeeld hebben. Uit de Volkskrant bleek dat in eerste instantie met de heer Van Randwijck niet zozeer gesproken is over het functioneren van hem en van het ressort alswel over de reorganisatie en in dat kader over een afvloeiingsregeling voor de heer Van Randwijck. Dit feit is in het debat op geen enkele manier door de minister naar voren gebracht, ook al is daarnaar door verschillende partijen nadrukkelijk gevraagd.

Voorzitter! Om deze reden wil ik de minister hierover zo spoedig mogelijk interpelleren. Ik vraag de Kamer daarvoor toestemming.

De heer **Van der Heijden** (CDA): Voorzitter! Ook bij de fractie van het CDA bestaat grote behoefte om met

de minister een debat te voeren naar aanleiding van haar brief van 11 januari en nog een keer goed te kijken naar wat er gebeurd is. Dat zou heel goed kunnen in een interpellatiedebat waar mevrouw Sipkes om vraagt. Mijn fractie zou daar ook absoluut niet tegen zijn. Maar gezien de ernst van de zaak en omdat ik vermoed dat de problemen hoog opgetast liggen na de publicatie van de brief van 11 januari, lijkt het mij beter er een ordelijk debat van te maken waarin alle fracties over twee termijnen kunnen beschikken. In die zin vraag ik dus ook aan mevrouw Sipkes of zij het goed vindt dat haar verzoek wordt omgezet in een verzoek om een spoeddebat, dat overigens ook op woensdag zal moeten plaatsvinden. De spreektijden hoeven, wat mij betreft, niet zoveel langer te zijn dan de spreektijden die bij interpellatiedebatten gelden.

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter! Beide verzoeken gehoord hebbend, geeft mijn fractie de voorkeur aan een interpellatiedebat, omdat zij denkt dat een spoeddebat echt veel te zwaar is aangezet. Kiezend tussen twee mogelijkheden, lijkt een interpellatiedebat ons datgene waar wij ons niet tegen verzetten.

Mevrouw **Kalsbeek-Jasperse** (PvdA): Voorzitter! Ik geloof niet dat

die inhoudelijke lading eraan gegeven moet worden. Het gaat niet om de vraag of het wel of niet een zwaarder middel is. Het gaat er veel meer om dat er nu een brief ligt. De normale gang van zaken is dan dat die op de agenda wordt geplaatst. Mijn fractie is van mening dat in die zin een debat meer in de rede ligt.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Primair voor mijn fractie staat dat er onmiddellijke duidelijkheid moet komen over de houding van de minister in dezen, zeker gezien de ernst van de zaak en zeker gezien ook de afloop van het debat waarin de minister, zoals wij allemaal weten, heel nadrukkelijk om het vertrouwen vroeg. Dat was nogal wat, zeker gegeven de nieuwe feiten.

Ik had er de voorkeur aan gegeven om te interpelleren teneinde direct opheldering te krijgen. Nog steeds is dat iets wat voor mij een bepaalde voorkeur heeft, want het moet natuurlijk niet zo zijn dat wij iedere keer weer een nieuw fenomeen introduceren. Een kamerlid vraagt om een interpellatie, een minister doet daar een katebelletje overheen en vervolgens zeggen wij als Kamer: inderdaad, geen interpellatie, maar een spoeddebat. Dat is dus mijn reactie op de inbreng van de PvdA-fractie.

De CDA-fractie heeft verzocht om een spoeddebat, omdat zij denkt dat op die manier het debat inhoudelijk beter zal verlopen. Het debat staat primair voor mijn fractie, dus dan een spoeddebat in plaats van een interpellatie.

De **voorzitter**: Dan stel ik voor, morgen een spoeddebat te houden en de spreektijden vast te stellen op vijf minuten.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik wil overigens opmerken dat een interpellatie bijna per definitie altijd een spoeddebat is, omdat het gaat om het verkrijgen van inlichtingen die op een andere manier, via schriftelijke vragen of een brief, misschien te lang op zich laten wachten. Dat is echter meer vanuit het Reglement van orde bezien.

Het woord is aan de heer Wallage.

De heer **Wallage** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Mede namens de collega's van de VVD en D66 leg ik graag het volgende aan de Kamer

Voorzitter

voor. De minister van Justitie heeft op 22 december een interview aan NRC Handelsblad gegeven, waarin zij een aantal opvattingen geeft over euthanasie en de positie van artsen daarbij. In het regeerakkoord is gedetailleerd aangegeven hoe wij ook met name dit jaar denken om te gaan met de evaluatie van de verschillende genomen besluiten in het kader van de euthanasie-wetgeving. Wij hechten er allemaal aan dat die afspraken ook zo worden uitgevoerd. Het kan zijn dat de praktijk een aantal ervaringen die de minister van Justitie heeft, aanleiding zijn om daar nadere informatie over te verstrekken. Dan stellen de regeringspartijen het wel op prijs dat dit per brief aan de Kamer gebeurt.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar de minister van Justitie.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Janmaat aan de minister van Justitie, over **de betrokkenheid van circa de helft van de grotere moskeeën bij de grootscheepse handel in hasj en het witwassen van drugsgeld**.

□

De heer **Janmaat** (CD): Mijnheer de voorzitter! Uit publikaties in onder andere de Volkskrant blijkt dat de Marokkaanse gemeenschap zich zorgen maakt over de mogelijke drugshandel in moskeeën. Nu is de Marokkaanse gemeenschap niet de enige die zich daar zorgen over maakt, dat doet ook de CD. Maar het is natuurlijk toch een teken aan de wand als in een kerk, in dit geval een moskee, die in onze cultuur een vrijplaats is waar vooral gebedsoefeningen moeten worden gehouden, dergelijke handel zou plaatsvinden. Het is de CD bekend dat een moskee in de islam een heel andere functie heeft. Die is in cultureel opzicht veel breder. Een moskee is ook een ontmoetingsplaats, zowel een culturele als een economische ontmoetingsplaats.

Desalniettemin blijft de CD dergelijke handel daarin sterk afwijzen.

Wij willen de minister derhalve twee vragen stellen. Is de minister bereid om naar aanleiding van de publikaties een onderzoek door het openbaar ministerie te laten uitvoeren naar de activiteiten in de moskeeën met betrekking tot het mogelijk verhandelen van drugs? Zo ja, vindt zij dan evenals de CD-fractie dat daarbij niet de minderheden-organisaties moeten worden ingeschakeld? Dat is immers de kat op het spek binden; zulke organisaties zullen proberen deze ontwikkelingen zoveel mogelijk ten gunste van de minderheden uit te leggen. Het gaat ons erom dat het openbaar ministerie de instantie is die mogelijk strafbare feiten moet onderzoeken.

Niet zozeer deze minister alswel haar voorgangers hebben een personeelsbeleid gevoerd dat nogal ruimhartig was inzake het aanstellen van allochtone medewerkers. Meerdere keren is gebleken dat dergelijke medewerkers op het ministerie van Justitie soms activiteiten ondernemen die ten voordele zijn van de drugshandelaren. Mijnheer de voorzitter! Ik hoop dat ik boven het geroezemoes uit kan komen. Het voorgaande is gebleken van medewerkers uit Suriname en nu wordt in de kranten ook melding gemaakt van Marokkanen die op het ministerie bezig zijn. Dat is natuurlijk volstrekt niet de bedoeling, zeker niet in onze overheid. Ziet de minister daarom reden om het antecedenten-onderzoek met betrekking tot het aanstellen van dergelijke medewerkers aan te scherpen?

□

Minister **Sorgdrager**: Mijnheer de voorzitter! De berichten waar de heer Janmaat op doelt, heb ik gelezen. Zoals bekend is bij de verhoren van de parlementaire enquêtecommissie aan de orde geweest dat er onder bepaalde bevolkingsgroepen in onze gemeenschap misschien activiteiten plaatsvinden die niet door de beugel kunnen. Als het rapport van de commissie-Van Traa is uitgekomen, zullen wij daar waarschijnlijk nadere informatie over krijgen en kunnen wij bezien of er aanleiding is om daar speciale aandacht aan te besteden.

Voorzitter! Het openbaar ministerie doet onderzoek naar strafbare feiten als daar een bepaalde aanleiding voor is. In het algemeen is een

krantebericht over algemene feiten die zouden plaatsvinden, daar geen aanleiding toe. Ik ben dan ook niet bereid het openbaar ministerie nu een opdracht te geven om daar een speciaal onderzoek naar te doen. Wanneer wij er bijvoorbeeld via de financiële recherche achter zouden komen dat bepaalde geldstromen een bepaalde kant opgaan, zouden misschien naar aanleiding daarvan onderzoeken kunnen worden ingesteld. Daarbij is mijn aandacht voorshands echter niet gericht op kerkelijke instellingen van allochtone groeperingen.

Voor het personeelsbeleid van ons ministerie en onze uitvoerende diensten volgen wij uiteraard het algemene overheidsbeleid en hebben wij speciale aandacht voor het aantrekken van allochtone medewerkers. Bij de indienstneming worden zij niet anders beoordeeld en behandeld dan Nederlandse medewerkers en ik zie geen enkele aanleiding om daar verandering in aan te brengen.

□

De heer **Janmaat** (CD): Mijnheer de voorzitter! Het is een beetje teleurstellend dat een minister die zo onder druk ligt en een kans krijgt om eens actief beleid te voeren, zich opnieuw zeer terughoudend opstelt. Het is immers uiteindelijk niet de commissie-Van Traa die in Nederland het justitiële beleid moet voeren; die stelt misschien falen aan de kaak, maar het zou de minister helemaal niet misstaan als zij kijkt waar dat falen plaatsvindt en alvast wat beleid ervoor ontwikkelt. Het antwoord van de minister stelt dus buitengewoon teleur. Algemene kranteberichten mogen dan voor haar geen aanleiding zijn om het beleid te wijzigen, maar in een open samenleving zoals de onze moet het naar boven komen van feiten daarvoor juist wel aanleiding te zijn.

Het personeelsbeleid zal, zoals al het beleid van het ministerie, wel weer uitmuntend gevoerd zijn en er zal weer geen kritiek op mogelijk zijn. Dat heeft echter het tegenover gestelde niet weggenomen, namelijk dat er vanaf het ministerie van Justitie bepaalde lijnen naar de drugsmafia zijn gelegd. Het lijkt mij een eerste taak van de minister om daar een einde aan te maken. Ik zie een antwoord tegemoet waaruit blijkt dat zij dat ook zal doen.